

KRISTINA VLAIĆ BUBALO,

GEOGRAFIJA,

ELEMENTI I KRITERIJI OCJENJIVANJA

Elementi vrednovanja i ocjenjivanja u nastavi geografije

Ocjenjivanje postignuća učenika/učenica iz geografije jedan je od redovitih i najvažnijih načina vrednovanja. Moguće ga je ostvariti na kraju nastavne jedinice, tematske cjeline i /ili nastavne cjeline.

Ocjenjivanje i vrednovanje usklađeno je s aktualnim Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi.

U nastavi geografije ocjenama od 1-5 vrednuju se **sljedeći elementi** (brojčanom i opisnom ocjenom).

GEOGRAFSKA ZNANJA: usvojenost programskih sadržaja provjeravana usmenim i pismenim provjerama znanja. Usmene provjere znanja mogu biti povremene i temeljite (vezane uz nastavne jedinice) te „leteće“ svakodnevne, vezane uz pojedinu nastavnu temu. Pismene provjere znanja pišu se na kraju svake veće nastavne cjeline uz pomoć zadataka objektivnog tipa. Kod ovog elementa također se ocjenjuje izvršavanje vježbi, praktičnih zadataka (brzina, točnost i samostalnost u radu) te izrada i prezentacija plakata, referata i multimedijalnih prezentacija te sudjelovanje na natjecanjima i kvizovima znanja.

GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE: kod ovog elementa ocjenjuje se učenikova sposobnost uočavanja pojava i procesa te povezivanje obrađenih nastavnih sadržaja općenito ili sa ostalim nastavnim temama ili predmetima. Također se ocjenjuje sposobnost samostalnog izvođenja zaključaka pri analizi geografskih problema te povezivanje naučenog sa životnom praksom.

KARTOGRAFSKA PISMENOST: ocjenjuje se brzina, točnost i samostalnost „čitanja“ geografske karte po zadanim pojmovima te sposobnost povezivanja i „čitanja“ naučenog gradiva sa sadržajem na geografskoj karti.

U rubrici opisnog ocjenjivanja učenika uz obrazloženje ocjene učenikova postignuća iz pojedinog elementa ocjenjivanja nalazi se i osvrt na ispunjavanje radne bilježnice, nošenje potrebnog pribora (atlas (ili karta R Hrvatske za 8. razred), udžbenik, radna bilježnica, bilježnica), redovitost u pisanju domaćih zadaća, doprinos u skupnom radu, aktivnost na satu, interes za nastavne sadržaje, odnos prema radu te suradnja sa učenicima i nastavnikom.

Kriteriji za postizanje pojedine ocjene iz određenog elementa ocjenjivanja.

1) ODLIČAN

GEOGRAFSKA ZNANJA

GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE

KARTOGRAFSKA PISMENOST

- reakcija učenika na postavljeno pitanje je brza i točna
- izrazito temeljito i opširno obrazlaže naučeno
- gradivo je usvojeno sa potpunim razumijevanjem, proširuje ga vlastitim iskustvom
- originalan i samostalan u rješavanju zadataka
- sve navedeno učenik vrši bez pomoći nastavnika
- izrazito kvalitetno, brzo i točno uočava geografske pojave i procese
- izrazito temeljito i opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima
- izuzetno samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema
- s lakoćom obrazlaže i dokazuje geografske procese i pojave
- pokazuje razvijeno i prošireno logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom
- izrazito brzo, točno i samostalno pokazuje i „čita“ geografske pojmove
- izrazita sposobnost povezivanja i „čitanja“ naučenog gradiva sa karte (paralelno pokazivanje na karti sa iznošenjem teorije)
- izrazito točno i brzo analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke
- izrazito uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru

2) VRLO DOBAR

GEOGRAFSKA ZNANJA

GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE

KARTOGRAFSKA PISMENOST

- reakcija učenika na postavljeno pitanje je sporija, no i dalje bez pomoći nastavnika
- kvaliteta znanja je točna i opširna, a način iznošenja gradiva je uglavnom logičan te sa razumijevanjem
- uspješno primjenjuje stečena znanja
- polagano i sporije ali točno uočava osnovne geografske pojave i procese
- opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima
- samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema
- logično obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese
- pokazuje logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom
- točno i samostalno, no sporije, pokazuje i „čita“ geografske pojmove
- povezuje i „čita“ naučeno gradiva sa karte
- Točno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke
- uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru

3) DOBAR

GEOGRAFSKA ZNANJA

GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE

KARTOGRAFSKA PISMENOST

- reakcija učenika na postavljeno pitanje je spora i uz pomoć nastavnika (brojna potpitanja i navođenje na dogovor), no činjenice izlaže jasno i nedvosmisleno
- kvaliteta znanja je prosječna, a način iznošenja gradiva je logičan tek u pojedinim dijelovima
- polagano i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese
- prosječno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima
- djelomično i nepotpuno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema
- uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese
- prosječno i djelomično logički zaključuje i povezuje s životnom praksom

- većinu zadanih pojmova pokazuje točno
- djelomično razvijena kartografska pismenost
- uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na zemljovidu i koristi se njima uz učiteljevu pomoć
- prosječno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge
- zemljovid koristi i „čita“ uz pomoć učitelja pri orijentaciji u prostoru

4) DOVOLJAN

GEOGRAFSKA ZNANJA

GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE

KARTOGRAFSKA PISMENOST

- reakcija učenika na postavljeno pitanje je djelomična, kvaliteta znanja je nepotpuna i površna sa greškama, a način iznošenja znanja tek zadovoljavajući uz sposobnost razgovora sa nastavnikom
 - na jednostavan način nabraja i opisuje činjenice
 - otežano povezuje stečena znanja s konkretnim primjerima
 - površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese
 - nepotpuno i površno s pogreškama povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima
 - površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć izvodi zaključke pri analizi geografskih problema
 - djelomično i uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese
 - površno logički zaključuje i povezuje s životnom praksom
 - površno zna pokazati na zemljovidu osnovne zadane pojmove
 - teško uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na zemljovidu i slabo se koristi njima
 - nepotpuno i s pogreškama analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te zahtjeva veliku pomoć učitelja
 - vrlo površno i djelomično „čita“ i koristi zemljovid
- pri orijentaciji u prostoru i snalazi se samo uz pomoć učitelja

5) NEDOVOLJAN

GEOGRAFSKA ZNANJA

GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE

KARTOGRAFSKA PISMENOST

- usvojenost gradiva je ispod 50%
- odgovori su površni, nelogični i izneseni bez razumijevanja
- nesamostalan u izvršavanju zadataka
- niti uz veliku pomoć nastavnika nije savladao osnovne pojmove
- nesuvislo uočava geografske pojave i procese
- ne povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima
- nesuvislo pokazuje na zemljovidu najosnovnije zadane pojmove
- nema razvijenu kartografsku pismenost
- gotovo ne uočava i ne prepoznaje pojedine geografske sadržaje na zemljovidu i ne koristi se njima
- nelogično i bez razumijevanja analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te i uz veliku pomoć učitelja ne razumije
- nesuvislo koristi i ne „čita“ zemljovid pri orijentaciji u prostoru

Vrijednosti za granice ocjena kod pisanog provjeravanja

Postotak (%) bodova

Ocjena

86-100

Odličan (5)

71-85

Vrlo dobar (4)

56-70

Dobar (3)

42-55

Dovoljan (2)

0 -41

Nedovoljan (1)

Vrednovanje učeničkih radova – plakata, referata i prezentacija

Elementi vrednovanja

Praćenje i vrednovanje učenika

Ocjena

-Usvojenost znanja

-Originalnost i samostalnost u izboru teme

-Povezivanje gradiva s ostalim temama

-Korištenje dodatnih sadržaja

-Osmišljenost nastupa

-Način izlaganja

-Izgled prezentiranog rada

-Uključivanje učenika

-Primjenjivost izabrane teme

-Listići za ponavljanje

-Izvršno znanje, siguran nastup, velika kreativnost i urednost, velika primjenljivost u praksi

Odličan (5)

-Prilično dobro znanje, dosta siguran nastup,

kreativan i uredan rad, manja primjenljivost u praksi

Vrlo dobar (4)

-Dobro znanje, nesiguran nastup, manja kreativnost i urednost, slabija primjenljivost u praksi

Dobar (3)